

„Háborgó tenger” Gyulán - Sztojanovits Gabriellára emlékezünk

A Gyulai Hírlap közölte, hogy Anton Cuberle Háborgó tenger című festménye a gyulai Sztojanovits család hagyatékeként került az Erkel Ferenc Múzeum tulajdonába, és az Almásy-kastély férfiszalonjában lesz kiállítva.

E hír ([itt](#)) kapcsán eszembe jut pályakezdem. 1973. szeptember 3-án kezdő mérnökként a Vízrendezési és Vízhasznosítási Főosztályra kerültem, ahol a főosztályvezető Pfeifer József volt, mellette dolgozott adminisztrátorként, egy törékeny, kistermetű, 55-60 év körüli Lilike nevű kedves hölgy, Sztojanovits Gabriella. A munka iránti teljes alázattal hozta-vitte az aktákat, ő kezelte az iktatókönyvet, s mindenkihez volt egy jó szava. Kiskosztümben, mosolyogva, nagyon udvariasan látta el feladatait, pontosan, megbízhatóan. Testvérével, Katával ketten éltek az Árpád utcai nagy családi házban, egy neves család leszármazottaiként. Lilike gyakran beszélt a múltról, nem hangoztatva egykori jólétüket, /az egész csorvási határ az övéké volt/ de neveltetéséről, édesapja szigorú erkölcséről, a munka tiszteletéről, a régi gyulai bálokról, a bécsi útjairól szívesen mesélt. Ő a festmény egyik adományozója, hajdani vízügyi dolgozó, a másik Kata nevű húga, aki pedig a Biztosítónál dolgozott szorgalmasan, ma már mindketten a Szentháromság temetőben nyugszanak. Így van a „Háborgó tengernek” vízügyi vonatkozása, itt, a Körösök vidékén. Nem csak Lilike munkája kötődött a vízügy székházhoz, édesapja, Sztojanovits Szilárd is - a Takarékpénztár Egyesület igazgatósági tagjaként - gyakran megfordult itt, erre [itt](#) vannak dokumentumok.

A család részletes története [itt](#) olvasható.

Tisztelettel emlékezünk Rájuk!

A Gyulai Almásy-kastély Látogatóközpont Stefánia-szárnyában leplezték le április 25-én azt az Anton Cuberle-festményt, amely a tulajdonosok végakarátának megfelelően került az Erkel Ferenc Múzeum tulajdonába.

Az eseményen **Görgényi Ernő** polgármester elmondta: a Háborgó tenger című műalkotás a gyulai Sztojanovics család hagyatékából származik. **Sztojanovics Szilárd** kereskedő az 1848–49-es forradalom és szabadságharc idején a magyargyulai nemzetőrség első századának kapitánya volt. Egyik lánya **Ladics Györgyhöz** ment feleségül, így a Ladics családdal is rokonságba került a família.

Az adományozók, **Sztojanovics Katalin** és **Sztojanovics Gabriella** közismert személyiségek voltak a huszadik század második felében Gyula városának. Édesapjuknak, akit ugyancsak Szilárdnak hívtak, Csorváson voltak jelentős földbirtokai, a településen néhány éve mellszobrot állítottak neki.

Liska András, az Erkel Ferenc Múzeum szakmai vezetője

Fotó: Gyulai Hírlap – **Rusznay Csaba**

A városvezető kiemelte: a festmény képzőművészeti értéke mellett azért is becses a város számára, mert élteti a Sztojanovics család emlékeztétét.

Liska András, az Erkel Ferenc Múzeum szakmai vezetője kifejtette: a múzeumok egyre többször gyarapodnak az adományozás által, melynek Gyulán is nagy hagyománya van. Kiemelte: olyan tárgyak kerülhetnek így a múzeum birtokába, amelyeknek vagy helytörténeti vonatkozásuk van, vagy képzőművészeti értékkel bírnak.

Elmondta: felajánlás révén jutottak már zongorához, melyet az Almásy-kastélyban helyeztek el, egy Ferenc József-portréhoz, és a közelmúltban egy erdélyi kismemesi család ajándékozott az intézménynek bútorokat és egyéb tárgyakat.

Gyarmati Gabriella, a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum művészettörténésze

Fotó: Gyulai Hírlap – **Rusznay Csaba**

Gyarmati Gabriella, a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum művészettörténésze kifejtette: **Anton Cuberle** a 19. század második felében alkotott Bécsben. **Munkácsy Mihály** kortársáról keveset tudni; bár nem tartozott korának legnagyobbjai közé, mégis fontosak az alkotásai, mert azokon keresztül még átláthatóbb a kor művészete.

A gyulai kastélynak adományozott kép 1871-ben készült. Alkotója aprólékosan festette meg, és ahogy legtöbb festménye, ez is éjszakai tájképet ábrázol ecsetelte a szakember.

Az alkotás a békéscsabai és a gyulai múzeum együttműködésének köszönhetően kerülhetett restaurált állapotban az Almásy-kastélyba. A kép azt épület emeletén, a férfiszobában lesz látható.

Fotó: Gyulai Hírlap – **Rusznay Csaba**

Kapcsolódás a KÖVÍZIG székház történetéhez:

dr. Sztojanovits Szilárdot 1937-ben választották a Békés-megyei Takarékpénztári Egyesület igazgatósági tagjának. Az 1937-es évről szóló beszámolóban neve már szerepel az igazgatósági tagok között. Az 1942-es évről szóló beszámoló borítólapja és az igazgatósági tagok neve szerepel az igazgatóság épületéről szóló ppt. előadásban. Sztojanovits Szilárd egészen 1949-ig /a felszámolásig, ill. a törlésig/ az igazgatóság tagja volt. Az 1938. évi közgyűlés a Békéscsabai Takarékpénztárral történő fúzióról döntött, 1939-től a központ Békéscsabára került, de egy pár évig még a közgyűléseket váltva hol Gyulán, hol Békéscsabán tartották. Ezen ismeretek tükrében valószínű, hogy gyakran megfordulhatott az épületben. /dr. Vasas Ferencné/

Néhány dokumentum:

BÉKÉS, Gyula, 1937. március 10. szerda LXIX. évfolyam 56. számából:

„Dobay Ferenc emlékének áldozott, gróf Almásy Dénest ünnepelte, vitéz Márki Barna alispánt és dr. Stojanovits Szilárdot Igazgatósági tagul választotta a Békés-megyei Takarékpénztári Egyesület”

Békés-megyei Takarékpénztári Egyesület tisztségviselők:

A 4. pontba: Céltársaság vezetői tisztségviselői:

Név:	Lakóhely:	Sajátkezű aláírás:
1. J. UNÁSKA FERENC igazg.	Gyula	
2. KÁJCSO JÁNOS elg.	Békéscsaba	
3. SZÜLLÖSSY JENŐ "	"	
4. THIERSE JÁNOS "	"	
5. BOLNAY JÁNOS elv.ig.	"	

A 6. pontba: Az igazgatóság tagjai, foglalkozásuk, lakóhelyük:

Név:	Foglalk.	Lakóhely:	Sajátkezű aláírás:
1. Ambrus Lajos	az Egyesület vezérigazgatója	Békéscsaba	
2. Balla Lajos	takarékpénztári igazgató helyett.	Budapest	
3. Behn József	téglagyári vezérigazgató	Békéscsaba	
4. Kienitz Vilmos	ármont. társulati ig. főnökök	Gyula	
5. Mács János	takarékpénztári ny. elv. igazgató	Budapest	
6. Menckel Lajos	takarékpénztári igazgató	Budapest	ismeretlen helyen tartózkodók
7. Moldoványi János	ny. főszolgabíró	Békéscsaba	
8. Réthy István	vegyszerművek	Békéscsaba	
9. Sal József	műbuzsaszatész	Gyula	
10. Stéberl András	hentesárnyas	Gyula	
11. dr. Stojanovits Szilárd	gazdálkodó	Gyula	
12. Such József	takarékpénztári igazgató	Budapest	
13. Szálba Béla	takarékpénztári elv. igazgató	Budapest	
14. Válszky Kálmán	ny. pénzünt. igazg.	Budapest	

110.006

IGAZGATÓSÁG:

VITÉZ DR. MÁRKI BARNA
ELNÖK.

VITÉZ TAR ANTAL
VEZÉRIGAZGATÓ.

GRÓF ALMÁSY ALAJOS
AMBRUS LAJOS
KOCSIS LÁSZLÓ
KOLOSVÁRY LÁSZLÓ
DR. LUKÁCS GYÖRGY

MÁCS JÁNOS
GRÓF PONGRÁCZ JENŐ
SAL JÓZSEF
DR. STOJANOVITS SZILÁRD
VÁLKAY KÁLMÁN

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

SCHMIDT IVÁN
ELNÖK.

KIENITZ VILMOS
MENCZEL LAJOS

DR. NOVÁK KAMIL
SÁROSSY GYULA

DR. VÉGH ALADÁR